

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Korvauksen hakeminen rauhoitettujen eläinten aiheuttamista vahingoista

Ympäristöhallinnon ns. RauLako- korvaus perustuu lakiin rauhoitettujen
eläinten aiheuttamien vahinkojen ennalta ehkäisemisestä ja korvaamisesta

7.4.2025

Korvauksen hakeminen viljelysvahinkoihin on kaksivaiheinen, vaihe 1, vahinkoilmoitus

- Vahinkoilmoitus tulee tehdä viivytyksettä vahingon havaitsemisen jälkeen ELY-keskukselle.
- Ilmoitus tehdään ensisijaisesti sähköisessä järjestelmässä [Palvelut – Aluehallinnon asiointipalvelu](#). Sähköinen järjestelmä välittää tiedon ELY-keskukseen ja sieltä kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle tarvittavaa lausuntoa varten.
- Huomioithan, että vahingoista ilmoittaminen maaseutuelinkeinoviranomaiselle ei yksistään riitä.
- Vahinkoilmoitusta ei ole vielä tarpeen tehdä heti ensimmäisten valkoposkihanhien saavuttua pellolle, vaan ennemminkin siinä kohdin, kun viljelysvahingon aiheutuminen alkaa olemaan väistämättä edessä.
- Jos vahinkoilmoitusta ei tehdä viivytyksettä keväällä, voi se johtaa siihen, ettei korvausta makseta.
- Esimerkinomaisesti valkoposkihanhet ovat tyypillisesti jättäneet Suomen toukokuun lopussa, jolloin viimeistään vahinkoilmoitus tulee tehdä, jos hanhet ovat aiheuttaneet vahinkoa pellolla.
- Keväällä tapahtuneen vahingon osalta vahinkoilmoituksen jättäminen ELY-keskukseen vasta seuraavana syksynä on jo **liian myöhään**, ja tässä voidaan tulla tulkintaan, ettei tällöin korvauksen hakija ole jättänyt ilmoitusta viivytyksettä, eikä siten ole täyttänyt lakiin kirjoitettua velvollisuutta.

Korvauksen hakeminen viljelysvahinkoihin on kaksivaiheinen, vaihe 2, korvaushakemus

- Ilmoituksen voi muuttaa hakemukseksi siinä vaiheessa, kun vahinkoalan välttämättömästä täydennys- tai uudelleenviljelystä aiheutuneet tarpeelliset materiaali- ja työkustannukset ovat selvillä.
- Näin ollen hakemuksen täyttämisen yhteydessä hakemukselle saadaan liitettyä mahdolliset tositteet aiheutuneista kustannuksista (esim. urakoitsijalaskut ja kuitit).
- Tämä nopeuttaa hakemuksen käsittelyä ELY-keskuksessa, kun korvauskäsittelijän ei tarvitse erikseen tiedustella tositteiden perään.
- Hakemuksen voi tehdä myös heti vahinkoilmoituksen jälkeen, jos ei ole tarvetta hakea korvauksia välttämättömistä täydennys- tai uudelleenviljelykuluista.
- Keväällä aiheutuneen vahingon osalta hakemus tulee lähtökohtaisesti tehdä ilman aiheetonta viivytystä vahingon toteamisen jälkeen, kuitenkin viimeistään vahinkovuoden loppuun mennessä.
- Syksyn osalta joissakin tilanteissa vahingon määrä voidaan todeta vasta seuraavalla kasvukaudella, jolloin määräaika on seuraavaan vuoden toukokuun loppuun mennessä.

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Ohjevideo korvauksen hakemisesta viljelysvahinkoihin

Linkki videoon [Näin haet korvausta rauhoitettujen eläinten
aiheuttamiin vahinkoihin](#)

Vaatimuksena pyrkimys estää vahinkojen aiheutuminen ja niiden laajeneminen (1/2)

- Aiheutuneiden viljelysvahinkojen osalta korvauksen saamisen edellytyksenä on, että vahingonkärsijä on käytettävissään olevin kohtuullisin keinoin pyrkinyt estämään vahingon syntymisen tai sen laajenemisen.
- Korvaus voidaan evätä tai sitä voidaan alentaa, jos vahingonkärsijä on ilman hyväksyttävää perustetta kieltänyt sellaisen toimenpiteen suorittamisen, jolla olisi voitu estää vahingon syntyminen tai sen laajentuminen, tai muuten myötävaikuttanut korvaushakemuksessa tarkoitetun vahingon syntymiseen tai sen laajenemiseen.
- Valkoposkianhien osalta aiheutuvia viljelysvahinkoja voidaan pyrkiä ennaltaehkäisemään nykykäytänteiden ja lainsäädännön puitteissa esimerkiksi aktiivisella karkotustoiminnalla, johon on vielä yhdistetty lintujen levähtämiseen ja ruokailuun tarkoitetut ympäristökorvauksen (CAP) mukaiset lintupellot.

Vaatimuksena pyrkimys estää vahinkojen aiheutuminen ja niiden laajeneminen (2/2)

- Karkotustoimenpiteiden osalta tulee ottaa huomioon luonnonsuojelulain mukaisten poikkeuslupien hakeminen Varsinais-Suomen ELY-keskuksesta ennen karkotustoimenpiteisiin ryhtymistä. Lisätietoja voi kysyä osoitteesta lajisuojelunpoikkeusluvut.varsinais-suomi@ely-keskus.fi
- Mahdollinen korvauksen evääminen tai alentaminen voisi tulla esimerkiksi vastaan tilanteessa, jossa vahingonkärsijä toteaa korvaushakemuksella, ettei vahinkojen muodostumista voida vähentää, koska vahingon aiheuttanut laji on luonnonsuojelulailla rauhoitettu laji eikä lajia saa häiritä.
 - Tässä voitaisiin katsoa, ettei kyseinen perustelu poistaisi velvoitetta pyrkiä torjumaan vahinkojen aiheutumista, sillä luonnonsuojelulailla rauhoitettujen lajien osalta häirintään ja aktiivisiin torjuntatoimiin voi saada luonnonsuojelulain mukaisen poikkeusluvan.
 - Sen sijaan hyväksyttävänä syynä voitaisiin pitää tilannetta, jossa haetun poikkeusluvan lupaehdot eivät mahdollista vahinkojen vähentämiseen tähtääviä toimenpiteitä.

Korvauslaskelmien periaatteet (1/3)

- Arvioon (vahinkoprosenttiin ja vahinkoalaan) ei saa sisällyttää mahdollisia muista vahingonaiheuttajista kuten sääolosuhteista tai kylvö- tai kasvinsuojeluvirheistä johtuneita vahinkoja eikä alueita, joilla ei em. syistä johtuen kasva mitään.
- Korvausta ei myöskään ole mahdollista saada esim. viherkesantonurmista. Kasvilajilla tulee olla sadontuottotavoite, jotta mahdolliselle viljelysvahingolle on mahdollista saada korvausta.
- Vahinkoarvion on perustuttava ainoastaan ja vain arviointihetkellä todettavissa olevaan tilanteeseen.
- Periaate on, että viljelysvahingot korvataan täysimääräisesti käytettävissä olevan määrärahan puitteissa. Mikäli määräraha ei riitä, YM laskee korvausprosenttia.
- Korvauksia maksetaan vain suorista sadolle aiheutuneista vahingoista.

Korvauslaskelmien periaatteet (2/3)

- Korvauslaskelmissa käytetään Ruokaviraston normisato- ja keskihintataulukkoa.
- Rikkakasvien torjuntaan liittyviä kustannuksia ei korvata.
- Vahingot säilörehunurmille lasketaan keväällä 50 % ja kesällä sekä syksyllä 25 % mukaisesta normisadosta. Lähtökohtaisesti korvattavia satoa nurmella on kolme, yksi keväällä, yksi kesällä ja mahdollisesti syksyllä vielä yksi.
- Nurmien ja muiden monivuotisten kasvien täydennys- ja uusintakylvöihin liittyvät siemenkustannukset voidaan korvata kuitteja vastaan, täydennys- ja uusintakylvön työkulut voidaan korvata Työtehoseuran taulukoiden mukaisesti.
- Raulakon mukaista satovahinkokorvausta ei makseta CAPin ympäristökorvauksen mukaisesta lintupellosta. Eli kaksinkertaista korvausta ei voi saada eikä ympäristökorvauksessa mukana olevia lohkoja tarvitse kirjata vahinkoilmoitukseen.

Korvauslaskelmien periaatteet (3/3)

- Vahingot syysviljojen oraalle:
 - Maksetaan joko alentuneen sadon korvaus tai uusintakylvöön tarvittavat siemenet, työkulut yms.
 - Syksyn osalta vaaditaan myös maaseutuelinkeinoviranomaisen lausunto.
 - Lopulliset vahingot pystytään todentamaan yleensä vasta keväällä. Ilmoitus vahingosta ja maaseutuelinkeinoviranomaisen katselmus tehdään syksyllä ja mahdollisesti uusinta katselmus vielä keväällä.
- Korvauksen saamiseksi mahdollisesta viljelysvahingosta on oltava sadontuottotavoite ja aikomus saada sekä korjata sato.
- Tarkemmat hakuohjeet, sähköinen haku sekä lomakkeet: [Korvaukset rauhoitettujen eläinten aiheuttamista vahingoista ja vahinkojen ennalta ehkäisemisestä \(suomi.fi\)](https://suomi.fi/etajona/korvaukset-rauhoidettujen-elainten-aiheuttamista-vahingoista-ja-vahinkojen-ennalta-ehkaisemisesta)

Raulakon mukaista korvausta saa vain luonnonsuojelulailla rauhoitetuista eläimistä

- Rauhoitetulla eläimellä tarkoitetaan luonnonsuojelulain nojalla rauhoitettuja luonnonvaraisina esiintyviä lintuja ja nisäkkäitä.
- Hanhien aiheuttamien viljelysvahinkojen osalta on tarpeen ottaa huomioon, että kaikki hanhilajit eivät ole luonnonsuojelulailla rauhoitettuja.
- Suomesta löytyy ns. riistahanhia, mitkä ovat metsästyslain (5§) tarkoittamia riistalajeja.
 - Nämä lajit ovat kanadanhanhi, merihanhi ja metsähanhi.
 - Raulakon mukaista korvausta ei voi saada edellä mainittujen lajien mahdollisista viljelysvahingoista.
 - Kanadanhanhen, merihanhen ja metsähanhen osalta korvauksen saamisen mahdollisuutta riistavahinkolain perusteella voi kysyä Suomen riistakeskukselta.

Kuvassa olevat valkoposkihanhet ja tundrahanhet (valkea otsalaikku) ovat luonnonsuojelulailla rauhoitettuja lajeja. Sen sijaan metsähanhi on metsästyslain mukainen riistalaji, joita kuvasta löytyy 2 kpl. Metsähanhi ruskean värinen ja oranssi nokka. Kuva: Jari Kontiokorpi / POKELY.

Asiaan liittyviä muita tärkeitä aiheita (1/2)

- Ympäristökorvauksen lintupelto- toimenpide (MMM, Ruokavirasto)
 - [Ympäristökorvauksen sitoumusehdot 2024 \(ruokavirasto.fi\)](https://ruokavirasto.fi/ymparistokorvauksen-sitoumusehdot-2024)
- Poikkeuslupa-asiat, häirintäluvat
 - -> luonnonsuojelulain mukaiset poikkeusluvat -> Hakemus rauhoitettujen lintujen häirintään ja tappamiseen.
 - [Palvelut – Aluehallinnon asiointipalvelu \(ahtp.fi\)](https://ahtp.fi/palvelut-aluehallinnon-asiointipalvelu)
- Voimassa olevista poikkeusluvista löytyy tietoa karttapalvelusta
 - [Valkoposkikhanhien karkottamiseen viljelyksiltä myönnettyjen poikkeuslupien lupa-alueet 2024 \(arcgis.fi\)](https://arcgis.fi/valkoposkikhanhien-karkottamiseen-viljelyksilta-myönnettyjen-poikkeuslupien-lupa-alueet-2024)

Asiaan liittyviä muita tärkeitä aiheita (2/2)

- Lintuinfluenssa
 - Mikäli tapaat vain yksittäisen sairaan tai kuolleen linnun tämä ei aiheuta pakollisia toimenpiteitä.
 - Linnun voi halutessaan haudata tai toimittaa suljetussa muovipussissa jätteenkeräykseen.
 - Vältä koskettamasta lintua paljain käsin.
 - Mikäli alueella on useita sairaita tai kuolleita lintuja, tulee asiasta ilmoittaa virkaeläinlääkärille.
 - Ruokavirasto tiedottaa tautitilanteesta ja ohjeistaa toimintatavoista.
 - [Usein kysyttyä lintuinfluenssasta \(ruokavirasto.fi\)](https://ruokavirasto.fi)
 - [Lintuinfluenssalta suojautuminen \(työterveyslaitos.fi\)](https://tyoterveyslaitos.fi)
 - [Lintuinfluenssa \(thl.fi\)](https://thl.fi)

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Lisätietoja
[lajivahingot.pohjois-
karjala@ely-keskus.fi](mailto:lajivahingot.pohjois-karjala@ely-keskus.fi)

7.4.2025

